

Kriterijumi i indikatori za upravljanje i gazdovanje šumama i šumskim zemljištem na održiv i multifunkcionalni način

Kriterijumi	Indikatori za procjenu kvantitativnih i kvalitativnih parametara za ostvarivanje kriterijuma
-------------	---

1.Održavanje i unaprjeđenje stanja šumskih resursa i njihov doprinos globalnom kruženju ugljenika.
1.1. Održavanje,unaprjeđenje stanja i povećanje površina pod šumama i šumskim zemljištem i jačanje njihovih proizvodnih, ekoloških i socijalnih funkcija.

1.1.1. Održavanje šuma i šumskog zemljišta i povećavanje površine šuma i šumskog zemljišta pošumljavanjem goleti, prirodnim i vještačkim putem.	1.1.1.1. Procenat promjene površina šuma i šumskog zemljišta u odnosu na prethodni desetogodišnji period (u daljem tekstu: uređajni period), na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice prikazan po: 1) šumama u državnoj i privatnoj svojini; 2) tipovima šumskog pokrivača (šuma, šumsko zemljište, goleti, drveće van šume); 3) namjeni; 4) porijeklu šuma; 5) otvorenosti. 1.1.1.2. Procenat promjene površine šuma i šumskog zemljišta (bez goleti) u odnosu na ukupnu kopnenu površinu Crne Gore, za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 1.1.1.3. Procenat promjene površine šuma u odnosu na ukupnu površinu šuma i šumskog zemljišta. 1.1.1.4. Površina novih šuma, nastalih prirodnim sukcesijama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 1.1.1.5. Broj i površina novih šumskih kultura u odnosu na: 1) sve površine pogodne za pošumljavanje; i 2) na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice.
1.1.2. Povećanje površine visokih šuma prevođenjem izdanačkih šuma i šikara u viši uzgojni oblik, na površinama gdje je to moguće, kako bi se povećala njihova ekonomska, ekološka ili socijalna vrijednost.	1.1.2.1. Procenat promjene površine pod visokim šumama u odnosu na: 1) ukupnu površinu šuma; 2) ukupnu površinu šuma i šumskog zemljišta (bez goleti); i 3) prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 1.1.2.2. Broj i površina novih šumskih kultura i novih sastojina sjemenskog porijekla, podignutih u izdanačkim šumama ili na šumskom zemljištu, u odnosu na: 1) ukupnu površinu izdanačkih šuma ili šumskih zemljišta; i 2) prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.

1.1.3. Povećanje otvorenosti šuma i šumskih zemljišta, izgradnjom šumskih puteva i vlaka, sa ciljem povećanja ekonomske i socijalne vrijednosti tih prostora.	1.1.3.1. Procenat promjene površine pod šumama i šumskim zemljištem u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini, po sljedećim kategorijama otvorenosti šuma: 1) neotvorene (0 do 5 m/ha); 2) loše otvorene (5.1 do 10.0 m/ha); 3) srednje otvorene (10.1 do 15.0 m/ha); 4) dobro otvorene (15.1 do 20.0 m/ha); i 5) vrlo dobro otvorene (više od 20.0 m/ha).
1.1.4. Unaprjeđenje multifunkcionalnog pristupa u šumarstvu sprovođenjem planskih dokumenata i gazdovanje šumama u skladu sa tim dokumentima, za sve šume, šumsko zemljište i goleti, bez obzira na vlasništvo, na savremenim informacionim osnovama, sprovođenjem monitoringa, kartografskog prikaza, određivanja funkcija i namjene šuma.	1.1.4.1. Funkcije i namjena šuma iskazane kartografskim prikazom, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 1.1.4.2. Površina šuma sa naglašenim funkcijama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 1.1.4.3. Površina šuma po namjeni i procenat promjena površina u odnosu na prethodni uređajni period, za šumu u državnoj i privatnoj svojini, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 1.1.4.4. Pokrivenost šuma i šumskog zemljišta (u hektarima i procentima) sa : 1) planskom dokumentacijom (planom razvoja šuma, programima gazdovanja šumama); 2) elektronskim bazama podataka; 3) digitalnim kartama (po vrstama); i 4) promjene u pokrivenosti u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 1.1.4.5. Površina šuma prikazana po šumsko-razvojnim tipovima, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice.
1.1.5. Ograničavanje promjene namjene šuma i šumskog zemljišta i ograničavanje nenamjenskih aktivnosti vezanih za korišćenje šumskog zemljišta, kao i razgraničenje parcela šuma u odnosu na vlasništvo.	1.1.5.1. Površina šuma (u hektarima) gdje je promijenjena namjena, prikazana po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 1.1.5.2. Broj i površina parcela šuma i šumskog zemljišta koje su razgraničene, u državnoj i privatnoj svojini, prikazan po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 1.1.5.3. Površina šuma u državnoj svojini gdje je izvršena zamjena, po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 1.1.5.4. Broj nenamjenskih aktivnosti u šumi, po godinama, na nivou gazdinske jedinice.
1.1.6. Povećanje kvantiteta i kvaliteta realizacije planiranih aktivnosti, mjera i radova na unaprjeđenju šuma i šumskih zemljišta i njihovih funkcija.	1.1.6.1. Procenat planiranih aktivnosti i mjera koje su realizovane, u odnosu na planirani obim, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šume u državnoj i privatnoj svojini.

1.2. Održavanje i unaprjeđenje proizvodnog potencijala šuma povećanjem zapremine, poboljšanjem strukture i kvaliteta.

1.2.1. Povećanje drvene zapremine i zapreminskog prirasta do optimalnog stanja, naročito u privrednim, otvorenim šumama.	1.2.1.1. Drvna zapremina i zapreminski prirast u odnosu na optimalno stanje i u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice, po: 1) tipovima šumskog pokrivača (šuma, šumsko zemljište, goleti, drveće van šume); 2) otvorenosti šumskog područja; 3) namjeni šuma; 4) porijeklu šuma; 5) glavnim šumsko-razvojnim tipovima i uzgojnim oblicima sastojine; 6) glavnim vrstama drveća.
--	--

1.2.2. Pобољшanje strukture šuma, a naročito raznodobnih i prebirnih sastojina, sa ciljem stvaranja optimalne debljinske i zapreminske strukture.	1.2.2.1 Struktura drvne zapremine po debljinskim razredima u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) namjeni šuma 3) porijeklu šuma; 4) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 5) grupama vrsta drveća. 1.2.2.2. Struktura broja stabala po debljinskim stepenima u raznodobnim i prebirnim sastojinama u odnosu na normalno stanje i u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šuma; 2) namjeni šuma; 3) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 4) grupama vrsta drveća.
1.2.3. Povećanje površina i kvaliteta visokih raznodobnih šuma (na račun jednodobnih), prebirnih sa stablimičnom prebirnom sječom (na račun raznodobnih) i prebirnih sa grupimično prebirnom sječom (na račun raznodobnih i stablimično prebirnih) sastojina, primjenom sistema gazdovanja, kao što su grupimično postepeni, prebirni i grupimično prebirni, odnosno njihovom kombinacijom.	1.2.3.1. Površina i procenat visokih raznodobnih, stablimično prebirnih i grupimično prebirnih sastojina u privrednim, otvorenim šumama u odnosu na: 1) visoke privredne šume; i 2) prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.3.2. Površina i procenat površina šuma na kojoj se primjenjuju grupimično postepeni, prebirni i grupimično prebirni sistem gazdovanja, odnosno njihova kombinacija, u praksi (kod doznake stabala), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.4. Povećanje površina sastojina koje se prevode iz nižeg u viši uzgojni oblik, indirektnom konverzijom izdanačkih šuma.	1.2.4.1. Površina i procenat sastojina koje su prešle iz nižeg u viši uzgojni oblik, u odnosu na: 1) izdanačke privredne šume; i 2) prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.4.2. Površina i procenat izvršene indirektno konverzije šuma u odnosu na ukupni obim konverzije, prikazan po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.5. Povećanje površina visokih šuma, koje se prevode iz jednodobnih u raznodobne, primjenom proreda niskog intenziteta, u cilju akumulacije prirasta i postizanja vertikalne i horizontalne strukture normalnog stanja sastojine.	1.2.5.1. Površina i procenat sastojina koje su prešle iz jednodobnih u raznodobne u odnosu na: 1) visoke privredne šume; i 2) prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.5.2. Površina jednodobnih sastojina u kojima su izvršene prorede niskog intenziteta, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.6. Pošumljavanje i popunjavanje šumskih kultura podignutih na goletima, izborom stanišnim uslovima prilagođenih vrsta drveća, kvalitetnog reproduktivnog materijala i sprovođenjem kvalitetne sadnje, kao i obezbjeđivanje odgovarajuće njege i zaštite mladih kultura, u cilju osnivanja kvalitetnih, mješovitih i stabilnih odraslih sastojina.	1.2.6.1. Površina ,broj i količina (broj sadnica,kg sjemena) izvršenih radova na pošumljavanju, popunjavanju i njezi mladih kultura, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.6.2. Površina i procenat novih kultura na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini, u odnosu na prethodni uređajni period, po: 1) vrstama drveća kojima se pošumljavalo; 2) mješovitosti kultura (čiste, sa 2 do 3, sa 4 do 5 vrsta) i načinu miješanja (pojedinačno, grupimično); 3) načinu sadnje, sjetve i tehnike pošumljavanja; 4) kvalitetu odnosno uspjehu pošumljavanja.

1.2.7. Prirodno podmlađivanje i popunjavanje kvalitetnim podmlatkom u zrelim sastojinama, koje su određene za obnovu, u cilju osnivanja što kvalitetnijih i stabilnijih raznodobnih sastojina.	1.2.7.1. Površina na kojoj su izvršeni pripremni radovi u zrelim sastojinama za prirodnu obnovu i popunjavanje, prikazana posebno za visoke i posebno za izdanačke šume, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.7.2. Površina i broj podmladnih jezgara u sastojinama, prikazan posebno za visoke i posebno za izdanačke šume, u odnosu na cijelu planiranu površinu za obnovu, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.7.3. Površina i procenat zrelih sastojina određenih za obnovu (visoke i izdanačke šume), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.7.4. Površina na kojoj se primjenjuju pojedini načini prirodne obnove (čista sječa, oplodna sječa na velikim ili malim površinama sa kratkim podmladnim razdobljem, skupinasto ili grupimično postepena sječa sa dugim podmladnim razdobljem), prikazana posebno za visoke i posebno za izdanačke šume, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.8. Poboljšanje kvaliteta i stabilnosti mladih razvojnih stadijuma sastojina (mladika, guštika i letvenjaka), sprovođenjem odgovarajućih mjera i tehnika njege šuma (negativnom i pozitivnom selekcijom).	1.2.8.1. Površina i procenat kvalitetno podignutih mladih razvojnih stadijuma sastojina, u odnosu na cijelu površinu sastojina tog razvojnog stadijuma, prikazan posebno za visoke i posebno za izdanačke šume, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.8.2. Površina na kojoj su izvršene pojedine mjere njege, prikazana posebno za visoke i posebno za izdanačke šume, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.9. Poboljšanje kvaliteta i stabilnosti srednjedobnih sastojina sjemenskog porijekla, sa odgovarajućim uzgojnim potencijalom, uz primjenu mjera visoke selektivne prореde, odnosno principa pozitivne selekcije, u cilju postizanja optimalnog ekološkog i ekonomskog efekata.	1.2.9.1. Površina i procentualni udio kvalitetnih i stabilnih srednjedobnih visokih sastojina u otvorenim privrednim šumama, u odnosu na cijelu površinu sastojina tog razvojnog stadijuma, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.9.2. Površina i količina (broj, m³) izvršenih proreda u tim sastojinama, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.10. Poboljšanje kvaliteta srednjedobnih sastojina__izdanačkog porijekla prevođenjem tih šuma u visoke, primjenom mjera selektivne proredе.	1.2.10.1. Površina i procentualni udio kvalitetnih srednjedobnih izdanačkih sastojina u otvorenim privrednim šumama, u odnosu na cijelu površinu tih sastojina, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.10.2. Površina i količina (broj, m³) izvršenih proreda u tim sastojinama, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.11. Poboljšanje optimalne, staništu prilagođene mješovitosti svih šuma, kroz šumsko uzgojne mjere i tehnike koje podstiču razvoj plemenitih i ostalih rijetkih vrsta drveća.	1.2.11.1. Površina i procentualni udio mješovitih sastojina (sa 2 do 3, sa 4 do 5, sa 6 do 10 vrsta), u odnosu na prethodni uređajni period, za šume po: 1) namjeni; 2) porijeklu; 3) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 4) razvojnim stadijumima sastojina. 1.2.11.2. Procentualni udio zapremine vrsta drveća, u odnosu na prethodni uređajni period, za kategorije šuma po: 1) namjeni; 2) porijeklu; 3) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 4) razvojnim stadijumima sastojina.
1.2.12. Smanjenje površina devastiranih i degradiranih šuma primjenom rekonstrukcije šuma.	1.2.12.1. Površina i promjena ukupne površine devastiranih i degradiranih šuma po: 1) porijeklu šuma; i

	2) vrsti degradacije, u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.12.2. Broj sprovedenih rekonstrukcija i površina šuma na kojoj je sprovedena rekonstrukcija, u odnosu na svu devastiranu i degradiranu površinu, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.12.3. Broj i količina sprovedenih mjera rekonstrukcije šuma po: 1) porijeklu šuma; i 2) vrstama rekonstrukcije i po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.13. Očuvanje i unaprjeđenje, dodatnim uzgojnim mjerama, potencijala pojedinog drveća i grupa drveća van šume radi ispunjavanja njegovih ekoloških i socijalnih funkcija.	1.2.13.1. Promjene, po površini i/ili zapremini, stanja drveća van šume, u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.13.2. Broj i vrsta dodatnih uzgojnih mjera po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.
1.2.14. Povećanje stepena realizacije planiranih aktivnosti, mjera i radova na unaprjeđenju proizvodnog potencijala šuma, (uzgoj šuma) u obimu koji je srazmjeran obimu sječa, u zavisnosti od tipova šuma, vrsta i razvojnih stadijuma sastojina, kroz: 1) sadnju, a po potrebi i popunjavanje zasada, njegu zasada, u obimu od najmanje 75% te (nepodmlađene) površine, nastale nakon čiste sječe šume (zbog obnove, rekonstrukcije ili direktne konverzije); 2) njegu prirodnog mladika ili guštika, nakon završne sječe šume (zbog obnove, rekonstrukcije ili direktne konverzije), u obimu od najmanje 75% te (podmlađene) površine; 3) njegu prirodnog mladika i guštika, uključujući i šumsku kulturu tog uzrasta, u okviru jednodobnih i raznodobnih sastojina na velikim površinama, izuzev zrelih sastojina u kojima se vrše sječe obnove, u obimu od najmanje 75% površine koju pokrivaju mladik i guštik; 4) njegu prirodnog mladika i guštika, uključujući i šumsku kulturu tog uzrasta, u okviru grupimično raznodobnih i grupimično prebirnih odraslih i zrelih sastojina, u kojima se vrše sječe, u obimu od najmanje 75% površine tih mladih razvojnih stadijuma, odnosno jezgara podmlađivanja; 5) nekomercijalnu uzgojnu sječu u visokim šumama, u obimu od najmanje 25% površine komercijalnih sječa u tim šumama; ako površina sastojina za sprovođenje nekomercijalne uzgojne sječe u visokim šumama nema, odnosno nema dovoljno, uzgojna sječa sprovodi se u izdanačkim šumama (do 25% te površine); 6) nekomercijalnu uzgojnu sječu u izdanačkim šumama, ako su predmet gazdovanja te šume, u obimu od najmanje 25% drvne mase komercijalnih sječa izdanačkih šuma; 7) pošumljavanje goleti podesnih za pošumljavanje, ako su predmet gazdovanja, u obimu od najmanje 3% površine komercijalnih sječa.	1.2.14.1. Procenat planiranih radova koji su realizovani na unaprjeđenju proizvodnog potencijala šuma (sa radovima po vrstama i obimu i utrošenim finansijskim sredstvima), po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 1.2.14.2. Procenat realizovanih uzgojnih radova (po vrstama i obimu) koji je određen u srazmjernosti sa obimom sječa, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.

1.3. Jačanje doprinosa šumskih resursa globalnoj ravnoteži ugljenika i ublažavanju klimatskih promjena, unaprjeđenjem proizvodnog potencijala šuma i proizvodnje drvene mase i biomase za energetske svrhe.

1.3.1. Povećanje količine uskladištenog ugljenika,kao i apsorpcijskog kapaciteta šuma.	1.3.1.1. Ukupna količina uskladištenog ugljenika (t CO₂/ha) i promjene u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice po: 1) tipovima šumskog pokrivača (šume, šumsko zemljište, goleti,drveće van šume); 2) porijeklu šuma; 3) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 4) grupama vrsta drveća.
1.3.2. Plansko korišćenje drveta lošijeg kvaliteta i drvene biomase u šumama, sa povećanim obimom uzgojnih sječa, rekonstrukcije degradiranih šuma i sanitarnih sječa, kao i smanjenja drvnog ostatka u šumama,uz pružanje stručne pomoći vlasnicima šuma i izvođačima šumskih radova, uz mogućnost obezbjeđivanja podsticajnih sredstava za te namjene u skladu sa planiranim budžetskim sredstvima.	1.3.2.1. Količina (m³,prm,kg) procijenjenog raspoloživog potencijala i ponude proizvoda od šumske biomase, na nivou jedinica lokalne samouprave. 1.3.2.2. Baze podataka za šumsku biomasu. 1.3.2.3. Količina proizvodnje i plasmana celuloznog i ogrijevnog drveta i drvene biomase u šumama iskazane po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.3.2.4. Količina drvnog ostatka u šumama nakon sječe, za četinare i lišćare, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 1.3.2.5. Vrste stručne pomoći po godinama. 1.3.2.6. Broj vlasnika šuma i izvođača radova koji su edukovani za održivo korišćenje biomase po godinama. 1.3.2.7. Iznos i procenat podsticajnih sredstava (za plansko korišćenje drveta lošijeg kvaliteta i drvene biomase u šumama) obezbijeđenih iz budžeta u odnosu na obezbijeđenja sredstva za podsticajne mjere u šumarstvu, po godinama.
1.3.3. Razvoj prerade celuloznog i ostalog nekvalitetnog drveta i drvene biomase iz šuma, kao i drvnog ostatka iz prerade oblovine, u nove proizvode (ćumur, sječka, briketi i peleti), na lokalnom nivou.	1.3.3.1. Količina proizvodnje celuloznog i ostalog nekvalitetnog drveta i drvene biomase, ćumura, sječke, briketa i peleta, po godinama,na nivou jedinica lokalne samouprave.
1.3.4. Saradnja sa svim subjektima u lancu proizvodnje i korišćenja drvene mase i biomase u cilju uspostavljanja tržišta proizvoda od biomase.	1.3.4.1. Broj zaključenih ugovora sa kupcima celuloznog drveta i drvene biomase. 1.3.4.2. Broj zainteresovanih privrednih društava i preduzetnika za izgradnju prerađivačkih kapaciteta za preradu celuloznog drveta i drvene biomase i korisnika proizvoda iz biomase. 1.3.4.3. Broj institucija, programa i projekata u lancu prerade, tržišta i korišćenja drvene mase i biomase u energetske svrhe na nivou jedinica lokalne samouprave. 1.3.4.4. Količina (m³,prm,kg) prodatih proizvoda od biomase i novčani iznos ostvaren od prodaje tih proizvoda, na nivou jedinica lokalne samouprave. 1.3.4.5. Količina upotrijebljene drvene mase u energetske svrhe (celulozno i ostalo nekvalitetno drvo, ogrijevno drvo, drvni ostatak iz šume, drvni ostatak iz prerade) i količina proizvoda (ćumur, sječka, briketi i peleti), po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave. 1.3.4.6. Procentualni udio energije koja je proizvedena iz drveta u ukupnoj potrošnji energije, po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave.

2.Održavanje zdravlja i vitalnosti šumskog ekosistema.

2.1. Održavanje zdravlja, biološke stabilnosti, vitalnosti i otpornosti šuma primjenom prirodi bliskog načina gazdovanja šumama, u kojem su integrisane mjere uzgoja i mjere preventivne zaštite šuma.

2.1.1. Uvažavanje principa prirodi bliskog gazdovanja šumama_ održavanje prirodne strukture, korišćenje prirodnog podmlađivanja i sukcesija, izbor staništu prilagođenih vrsta drveća, podsticanje prirodne mješovitosti sastojina i šumskih kultura, korišćenje mehanizama prirodne selekcije i uzgojno - zaštitne uloge starih stabala, prilikom planiranja i gazdovanja šumama.	2.1.1.1. Procentualni udio šuma, u kojima se, u praksi gazdovanja šumama, uvažavaju prirodni mehanizmi i procesi, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.1.1.2. Broj i količina (m ³), sanitarnih sječa u okviru redovnih planskih sječa, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
2.1.2. Praćenje zdravstvenog stanja i oštećenja šuma, naročito zbog uticaja biljnih bolesti i štetočina, klimatskih promjena, zagađivanja vazduha, djelatnosti u šumarstvu i pašarenja, kao i uspostavljanje baza podataka.	2.1.2.1. Monitoring zdravstvenog stanja i oštećenja šuma na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.1.2.2. Opis stanja i promjena površina šuma u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini sa aspekta: 1) defolijacije kruna (zbog klimatskih promjena i zagađivanja vazduha); 2) mehaničkih oštećenja stabala (zbog uticaja djelatnosti šumarstva); 3) oštećenja podmlatka i stabala (zbog uticaja stoke i divljači).
2.1.3. Uspostavljanje šumskog reda i kontrole sječišta.	2.1.3.1. Broj i površina sječišta (odsjeka i parcela) na kojima je uspostavljen šumski red, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.1.3.2. Broj i površina sječišta (odsjeka i parcela) sa neokoranim drvnim sortimentima poslije završene sječe, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.1.3.3. Broj i površina sječišta (odsjeka i parcela) sa kvrgavim ili trulim stablima, planski ostavljenim, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
2.1.4. Realizacija svih planiranih i potrebnih aktivnosti, mjera i radova na svim vidovima zaštite, očuvanja i sanacije šuma.	2.1.4.1. Procenat realizovanih aktivnosti i mjera (po vrstama i obimu i utrošenim finansijskim sredstvima), u odnosu na planirane, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

2.2. Održavanje zdravlja, biološke stabilnosti i otpornosti šuma primjenom mjera preventivne zaštite, suzbijanja bolesti i štetočina, kao i sanacije oštećenih šuma.

2.2.1. Sprovođenje preventivnih aktivnosti i mjera zaštite šuma od bolesti i štetočina, sprovođenje monitoringa, kao i primjena mjera neposredne zaštite od pojave bolesti i štetočina, uključujući njihovo suzbijanje.	2.2.1.1. Broj i površina lokacija utvrđenih potencijalnih žarišta pojave bolesti i šumskih štetočina po pojedinim vrstama, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šume i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 2.2.1.2. Broj i vrsta (i površina lokacija) izvršenih preventivnih (npr. postavljanja lovniha stabala i/ili feromona za potkornjake) i neposrednih mjera na suzbijanju bolesti i štetočina, po godinama, na nivou gazdinske jedinice.
---	---

2.2.2. Sprovođenje preventivnih aktivnosti i mjera zaštite šuma od požara (izrada kartografskih prikaza stepena ugroženosti od požara po pojedinim staništima i donošenje plana zaštite šuma od požara, izrada i održavanje protivpožarnih pruga i prosjeka, organizovanje službe osmatranja i javljanja u toku požarne sezone, edukacija i unapređivanje saradnje sa vlasnicima šuma, lokalnim stanovništvom i nadležnim institucijama, zabrana loženja vatre na otvorenom prostoru i dr.) i obezbjeđivanje podrške sprječavanju širenja, odnosno suzbijanju nastalih požara.	2.2.2.1. Broj, u ranoj fazi, otkrivenih i suzbijenih šumskih požara, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 2.2.2.2. Broj šumskih požara i površina zahvaćena šumskim požarima, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 2.2.2.3. Vrste i broj izvršenih preventivnih aktivnosti i mjera na zaštiti od požara, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 2.2.2.4. Broj zainteresovanih strana, medija i lica koja su u toku požarne sezone učestvovala u: 1) protivpožarnim kampanjama; i 2) sprečavanju širenja požara, po godinama, na lokalnom nivou. 2.2.2.5. Vrste i broj izvršenih aktivnosti na edukaciji vlasnika šuma i ostalog stanovništva u pogledu protivpožarne zaštite, po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave.
2.2.3. Sprovođenje preventivnih aktivnosti na sprječavanju bespravnih sječa i drugih bespravnih aktivnosti u šumama (uključujući uspostavljanje i održavanje dežurnog telefona i saradnju sa nadležnim institucijama), vršenje kontinuiranog nadzora šuma, sprječavanje, praćenje i vrednovanje bespravnih aktivnosti.	2.2.3.1. Obim (po površini i zapremini) bespravnih sječa u šumama iskazan po vrstama sječa (čista sječa, sječa velikog obima, ostale bespravne sječe) u odnosu na planske sječe, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.2.3.2. Broj i obim uzurpacija šuma i šumskog zemljišta, po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 2.2.3.3. Broj lica koja su prijavili bespravnu sječu, po godinama.
2.2.4. Sprovođenje sanitarnih sječa u oštećenim sastojinama (zbog nepovoljnih uticaja klimatskih promjena, zagađivanja vazduha, bolesti i štetočina, prirodnih nepogoda i dr.) srazmjerno stepenu nastalih oštećenja, uzimajući u obzir fiziološku otpornost stabala.	2.2.4.1. Površina na kojoj se sprovodi sanitarna sječa sa iskazanom drvnom masom i razlozima sanitarne sječe, u odnosu na: 1) ukupnu drvenu masu na toj površini; i 2) površinu i količinu (zapreminu) planiranih sječa, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.2.4.2. Broj, vrsta i drvena masa doznačenih stabala za sanitarnu sječu zbog uticaja klimatskih promjena i zagađivanja vazduha, prikazano za: 1) potpuno suva stabla; i 2) oštećena stabala, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
2.2.5. Sprovođenje plana sanacije oštećenih sastojina uklanjanjem oštećenih stabala i pripremom sastojine i zemljišta, izborom vrsta drveća koje su prilagođene stanišnim uslovima (uzimajući u obzir preostale, neoštećene djelove sastojina).	2.2.5.1. Plan sanacije i izvršene mjere na sanaciji sastojine, prikazane po vrstama oštećenja i vrstama mjera, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

2.3. Očuvanje životne sredine šuma minimalizovanjem negativnih uticaja na šume.

2.3.1. Sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju šumski ekosistem i minimalizovanje negativnog uticaja djelatnosti u šumarstvu na šumski ekosistem (podmladak, zemljište, sastojinu, stanište, biljne i životinjske vrste) upotrebom ekološki prihvatljivih tehnologija i tehničkih sredstava na korišćenju šuma i izgradnji šumske infrastrukture, radi zaštite ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.	2.3.1.1. Površina, zapremina i procentualni udio sastojina (odsjecka / parcela) sa negativnim uticajem djelatnosti u šumarstvu na šumski ekosistem, po vrstama djelatnosti i godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.3.1.2. Broj, vrsta i površina šumskih infrastrukturnih objekata, čija je izgradnja imala jak uticaj na šumski ekosistem, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
2.3.2. Sprječavanje vršenja pašarenja ako ugrožava šumski ekosistem i minimalizovanje	2.3.2.1. Broj i vrsta izvršenih preventivnih mjera zaštite šumskog podmlatka i stabala, po godinama, na nivou

negativnog uticaja pašarenja i divljači na šumski ekosistem (podmladak, sastojinu i ostale biljne vrste), primjenom odgovarajućih preventivnih mjera zaštite (podmlatka i stabala), praćenjem oštećenosti podmlatka i stabala.	šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.3.2.2. Procentualni udio površina šuma sa negativnim uticajem na šumski ekosistem: 1) pašarenjem; i 2) divljači, u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
2.3.3. Obezbeđivanje upotrebe ekološki dozvoljenih hemijskih sredstava u šumama za suzbijanje bolesti i štetočina, zaštitu izbojaka od stoke i divljači i suzbijanje požara,kao i praćenje tih aktivnosti i sprječavanje upotrebe nedozvoljenih hemijskih sredstava.	2.3.3.1. Vrsta, namjena i količina upotrijebljenih hemijskih sredstava u šumi,kao i tretirana površina po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice.
2.3.4. Sprječavanje bespravnog odlaganja otpada u šumama i inventarisanje bespravnih odlagališta otpada u šumama, uklanjanje bespravno odloženog otpada i uspostavljanje mjesta za odlaganje sitnog otpada u šumama (za potrebe posjetioca).	2.3.4.1. Broj nelegalnih odlagališta otpada u šumama (po vrstama otpada), na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 2.3.4.2. Količina i vrsta uklonjenog otpada iz šume, po godinama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.3.4.3. Broj obezbijeđenih odlagališta u šumi, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 2.3.4.4. Broj identifikovanih pokušaja nelegalnog odlaganja otpada u šumi, po godinama, na nivou gazdinske jedinice.

3. Održavanje i unaprjeđenje proizvodnih funkcija šuma (proizvodnja drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda).

3.1.Unaprjeđenje proizvodnih funkcija šuma poboljšanjem otvorenosti šuma

3.1.1 Povećanje otvorenosti šuma izgradnjom kvalitetnih šumskih puteva (sa manjim nagibima, većim radijusom krivina, utvrđenom podlogom i propisno izgrađenim putnim tijelom, uključujući odvodnjavanje i stabilizaciju padina),primjenom tehnologija i tehničkih sredstava, koja minimizuju uticaj na šumski ekosistem, kako bi se obezbijedio što racionalniji pristup i transport proizvoda iz šuma.	3.1.1.1. Otvorenost šuma šumskim putevima (m/ha), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.1.2. Dužina i promjene prosječne transportne distance (m/ha) i prosječnih troškova transporta drveta šumskim putevima (po m ³), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.1.3. Dužina novoizgrađenih šumskih puteva, prikazana po porijeklu šuma i godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.
3.1.2. Povećanje otvorenosti šuma izgradnjom kvalitetnih šumskih vlaka za potrebe gazdovanja šumama, primjenom tehnologija i tehničkih sredstava, koja minimizuju uticaj na šumski ekosistem, kako bi se obezbijedio što racionalniji transport drvnih sortimenata do kamionskog puta.	3.1.2.1. Otvorenost šuma postojećim vlakama (m/ha), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.2.2. Dužina i promjena prosječne distance izvlačenja drvnih sortimenata (m/ha) i prosječnih troškova izvlačenja (po m ³), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.2.2. Dužina izgrađenih šumskih vlaka prikazana po porijeklu šuma i po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

3.1.3. Uvođenje novih tehničkih sredstva za transport drvnih sortimenata, u skladu sa ekološkim zahtjevima.	3.1.3.1. Količina (m³), izvučenih ili iznesenih drvnih sortimenata: 1) starijim; i 2) novijim tehničkim sredstvima na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.3.2. Količina (m³), prevezenih drvnih sortimenata: 1) starijim; i 2) novijim tehničkim sredstvima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.
3.1.4. Povećanje kvaliteta održavanja i rekonstrukcija šumske infrastrukture, naročito šumskih puteva, da bi bili stalno u funkciji.	3.1.4.1. Broj održavanja i rekonstrukcija: 1) šumskih puteva, posebno javnih puteva; i 2) vlaka, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 3.1.4.2. Dužina šumskih puteva, koji su stalno u funkciji, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.

3.2. Unaprjeđenje proizvodnih funkcija šuma povećanim korišćenjem drvnih proizvoda, uz unaprjeđenje metodologije planiranja gazdovanja šumama i doznake stabala.

3.2.1 Povećanje prinosa (etata) na račun šuma koje su planirane za otvaranje i intenzivnijih uzgojnih sječa u srednjedobnim sastojinama visokih i izdanačkih šuma.	3.2.1.1. Visina prinosa (m³) u odnosu na proizvodni potencijal (bonitet) šuma i u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) namjeni šuma; 3) porijeklu šuma; 4) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 5) glavnim vrstama drveća. 3.2.1.2. Struktura prinosa (etata) po vrstama prinosa, u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) namjeni šuma; 3) porijeklu šuma; 4) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 5) glavnim vrstama drveća.
3.2.2. Uvođenje fleksibilnosti u pogledu mogućeg obima doznake stabala za sječu odnosno realizacije sječa na nivou odsjeka ili parcele, u odnosu na planirani obim, u cilju prilagođavanja visine sječe realnim potrebama i mogućnostima u konkretnim sastojinama, u dozvoljenom odstupanju od $\pm 20\%$ od planiranog obima.	3.2.2.1. Udio sječišta (po površini i drvnj masi), na kojima se koristilo dozvoljeno odstupanje u pogledu obima sječe, kao i procenat tih odstupanja na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.2.3. Primjena sistema gazdovanja šumama, kod doznake stabala za sječu, baziranih na savremenim načelima njege šuma, koja omogućava i proizvodnju kvalitetnijih sortimenata.	3.2.3.1. Količina (bruto m³) doznačene drvne mase po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šumskog područja;

	2) namjeni šuma; 3) porijeklu šuma; 4) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 5) glavnim vrstama drveća; 6) vrstama sječa (glavne, proredne, sanitarne, sanacijske i dr.). 3.2.3.2. Struktura (bruto) doznačene drvene mase po debljinskim razredima i po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini, po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) namjeni šuma; 3) porijeklu šuma; 4) glavnim šumsko-razvojnim tipovima i uzgojnim oblicima sastojina; 5) glavnim vrstama drveća. 3.2.3.3. Udio sječišta (po površini i zapremini), na kojima je doznaka izvršena na savremenim principima uzgoja/njege, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.2.3.4. Količina (m³) doznačene drvene mase, prikazana po razlozima za sječu (uzgojni, sanitarni, ostali), po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
--	--

3.3. Unaprjeđenje proizvodnih funkcija šuma povećanim korišćenjem drvnih proizvoda, uz poboljšanje tehnologije, kvaliteta i efikasnosti izvođenja šumskih operacija, kao i poboljšanjem projektovanja i uvođenjem automatskog praćenja porijekla drveta.

3.3.1. Povećanje realizacije uzgojnih sječa u novo otvorenim šumama i u srednjedobnim sastojinama visokih i izdanačkih šuma, u okviru planiranog, odnosno dozvoljenog obima sječa.	3.3.1.1. Odnos realizovanih sječa (bruto) u odnosu na planirani, odnosno dozvoljeni obima sječa, po godinama sječa i ukupno, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) porijeklu šuma; 3) grupama vrsta drveća; 4) vrstama sječa.
3.3.2. Povećanje stepena iskorišćenja posječenog drveta u šumi, naročito drveta lošijeg kvaliteta i sitnog drveta.	3.3.2.1. Odnos doznačene (bruto) i posječene (neto) drvene mase, po godinama sječa i ukupno, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) porijeklu šuma; 3) grupama vrsta drveća; 4) vrstama sječa.
3.3.3. Poboljšanje kvalitetne strukture drvnih sortimenata, pravilnim rezanjem (krojenjem).	3.3.3.1. Struktura drvnih sortimenata, uključujući biomasu, po godinama sječa i ukupno, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini po: 1) otvorenosti šumskog područja; 2) porijeklu šuma; 3) glavnim šumsko-razvojnim tipovima; 4) grupama vrsta drveća.

	3.3.3.2. Udio sječišta (po površini i zapremini), na kojima se izvršilo pravilno krojenje drvnih sortimenata, po godinama sječa, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.3.4. Uvođenje savremenijih tehnologija korišćenja šuma, (mehanizovana sječa i iznošenje drvnih sortimenata, žičano ili žičano-užetno izvlačenje drvnih sortimenata) i unaprijeđeno korišćenje postojećih tehnologija, uz očuvanje animalne tehnologije u uslovima u kojima je ona još uvijek najprihvatljivija, posebno u privatnim šumama.	3.3.4.1. Broj i udio sječišta po površini, na kojima se primjenjuju: 1) postojeće; i 2) nove tehnologije korišćenja šuma, prikazan po vrstama tehnologija i godinama sječa, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.3.5. Izrada izvođačkih projekata, koji se zasnivaju na savremenim informacionim osnovama, kao i normativima za vršenje šumskih operacija.	3.3.5.1. Broj i površina (ha) koju pokrivaju projekti, koji se zasnivaju na savremenim informacionim osnovama, u odnosu na sve izvođačke projekte, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.3.5.2. Broj i udio sječišta po površini, na kojima se primjenjuje normiranje proizvodnje drvnih sortimenata, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.3.5.3. Broj i udio sječišta po površini, na kojima su faze korišćenja izvršene efikasnije od normiranih, uz očuvano stanje sastojine i zemljišta, po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.3.6. Sječa doznačenih stabala po količini, vrstama drveća i strukturi, i kvalitetna realizacija sječe i izrade drvnih sortimenata.	3.3.6.1. Udio sječišta (po površini i zapremini) na kojima se ispoštovala izvršena doznaka, po godinama sječa, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.3.6.2. Broj i udio sječišta po površini, na kojima se vršilo obilježavanje pravaca obaranja / izvlačenja, po godinama sječa, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.3.6.3. Udio sječišta (po površini i zapremini) sa propisnom realizacijom tih radova, po godinama sječa, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.3.7. Uspostavljanje elektronske baze podataka i automatizovanog registrovanja (bar kod) i praćenja porijekla drvnih sortimenata, počev od doznačenih stabala.	3.3.7.1. Količina (m ³) doznačene drveće mase i izrađenih drvnih sortimenata (po vrstama), za koji su uspostavljene elektronske baze podataka i prikaz te količine, koja se automatski registruje i prati, za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
3.3.8. Efikasnije sprovođenje administrativno-tehničkih postupaka kod doznake stabala, prijema sječišta, obilježavanja i praćenja izvora drvnih sortimenata.	3.3.8.1. Prosječno vrijeme potrebno za odobravanje sječe vlasnicima privatnih šuma, nakon podnijetog zahtjeva za sječu i vrijeme potrebno za prijem sječišta, po godinama. 3.3.8.2. Broj podnijetih zahtjeva i pokrenutih postupaka kod Uprave za šume, po godinama, koji su završeni u roku, za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

3.4. Unaprjeđenje proizvodnih funkcija šuma povećanim korišćenjem nedrvnih šumskih proizvoda i proizvodnih usluga šuma.

3.4.1. Usmjeravanje, podsticanje, praćenje i promocija sakupljanja i drugih načina korišćenja nedrvnih šumskih proizvoda, na način i u količinama koji ne ugrožava funkcije šuma, kao i unaprijeđivanje potencijala šuma i šumskih zemljišta u te svrhe.	3.4.1.1. Površina i procentualni udio šuma i šumskog zemljišta koji je planski namijenjen za korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda, prikazan po vrstama koje se koriste, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 3.4.1.2. Broj zaključenih ugovora za korišćenje nedrvnih šumskih proizvoda za šume u privatnoj svojini. 3.4.1.3. Broj zaključenih ugovora sa pravnim i fizičkim licima za otkup nedrvnih šumskih proizvoda sa količinama i novčanim iznosom, po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave. 3.4.1.4. Količina i novčana vrijednost otkupljenih nedrvnih šumskih proizvoda po vrstama, iz evidencije pravnih i
--	--

	fizičkih lica koja vrše otkup i drugih izvora, po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave. 3.4.1.5. Broj programa i institucija, koje su vršile promociju korišćenja nedrvnih šumskih proizvoda , na nivou jedinica lokalne samouprave.
--	---

3.4.2. Usmjeravanje korišćenja šuma za pašarenje, uzgoj divljači, kresanja grana i korišćenje opalog lišća, na način i u obimu koji ne ugrožava funkcije šuma i obezbjeđivanje unaprijeđenja potencijala šuma i šumskih zemljišta za te svrhe.	3.4.2.1. Površina i procentualni udio šuma i šumskog zemljišta za potencijalno korišćenje,pašarenje, uzgoj divljači, kresanje grana i korišćenje opalog lišća,prikazan po vrstama, kao i udio površina koji je planski namjenjen za tu svrhu, u odnosu na sve kategorije šuma i šumskog zemljišta na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 3.4.2.2. Obim mjera za podsticanje korišćenja šuma i šumskog zemljišta za pašarenje, uzgoj divljači, kresanje grana i korišćenje opalog lišća , po vrstama mjera, na nivou gazdinske jedinice.
3.4.3. Usmjeravanje korišćenja šumskog zemljišta i šumskih puteva u druge svrhe, koje ne spadaju u gazdovanje šumama,na način i u obimu koji ne ugrožava funkcije šuma.	3.4.3.1. Obim i vrsta korišćenja šumskih zemljišta i šumskih puteva u druge svrhe, koje ne spadaju u gazdovanje šumama,po godinama, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

4. Očuvanje i unaprjeđenje biološke raznovrstnosti u šumskim ekosistemima.

4.1.Očuvanje i unaprjeđenje strukturnog i funkcionalnog diverziteta privrednih šuma primjenom prirodi bliskog načina gazdovanja šumama.

4.1.1. Očuvanje i podsticanje strukturnog diverziteta i mješovitosti šuma, primjenom sistema gazdovanja na malim površinama i njege šuma koji integrišu mjere za očuvanje biodiverziteta, u skladu sa ciljevima unaprjeđenja proizvodnog potencijala šuma, povećanja kapaciteta apsorpcije ugljenika i očuvanja zdravlja i vitalnosti šuma.	4.1.1.1. Procentualni udio površina pojedinih tipova mješovitosti sastojina i procentualni udio zapremina pojedinih vrsta drveća u privrednim šumama, u odnosu na prirodne šume,kao i njihove promjene u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice. 4.1.1.2. Razlike u strukturnom diverzitetu privrednih šuma u odnosu na prirodne šume, kao i promjene u odnosu na prethodni uređajni period,na nivou gazdinske jedinice, poređenjem: 1) procentualnog udjela po površinama pojedinih oblika sastojina (jednodobni, raznodobni na velikim površinama, raznodobni na malim površinama, grupimično prebirmi, stablimično prebirmi); 2) procentualnog udjela po površinama svih razvojnih stadijuma sastojina; 3) brojčanog udjela stabala po debljinskim stepenima (za raznodobne i prebirne sastojine na malim površinama).
4.1.2. Podsticanje prirodne obnove šuma na malim površinama,primjenom prirodnog načina obnavljanja, radi unaprjeđenja proizvodnog potencijala šuma i očuvanja zdravlja i vitalnosti šuma.	4.1.2.1. Sličnosti i razlike obnavljanja privrednih šuma (u kojima se sprovodi na velikim površinama, grupimična i stablimična obnova) u odnosu na prirodne šume u okviru uporedivih tipova, na nivou gazdinske jedinice. 4.1.2.2. Površina koja se obnavlja i udio mladih stadijuma u privrednim šumama (do letvenjaka) u odnosu na prirodne šume,u okviru uporedivih tipova, na nivou gazdinske jedinice.
4.1.3. Očuvanje prirodnosti šuma korišćenjem prirodi bliskog načina gazdovanja šumama, planskim ostavljanjem određenih površina prirodnih šuma,(uz uvažavanje zastupljenosti pojedinih tipova šuma), ograničavanjem unošenja drugih (staništima neprilagođenih) vrsta drveća i sprječavanjem degradacije šuma.	4.1.3.1. Procentualni udio površina šuma u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini,po kategorijama prirodnosti: 1) prašume; 2) očuvane prirodne šume kojima se ne gazduje;

	3) privredne šume sa očuvanim prirodnim sastavom vrsta drveća; 4) privredne šume sa promijenjenim prirodnim sastavom vrsta drveća (polu-prirodne šume); 5) šumske kulture (vrsta sa dugom ophodnjom) i 6) šumske plantaže (brzorastućih vrsta). 4.1.3.2. Površina privrednih šuma u kojima dominiraju unesene vrste u odnosu na prethodni uređajni period na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.1.3.3. Procentualni udio površina degradiranih privrednih šuma zbog neplanskog korišćenja u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
4.1.4. Plansko ostavljanje dubećih i palih (šupljih, trulih), naročito krupnih stabala i vrlo starih djelova sastojina („ekoćelija“),ravnomjerno raspoređenih u količini potrebno za očuvanje biodiverziteta određenog šumskog tipa,uz uvažavanje potencijalnog uticaja ostavljenih stabala na zdravlje i stabilnost šumskog ekosistema.	4.1.4.1. Udio sječišta po površini, u sastojinama sa učešćem debelih stabala (prečnik iznad 50 cm), u kojima se planski ostavljaju krupna živa i mrtva stabla,prikazan po iznosima njihovog učešća do 2%, od 2.1 do 4.0% i iznad 4% u drvnj zalihi sastojine, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.1.4.2. Udio sječišta po površini, u sastojinama sa učešćem debelih stabala (prečnik iznad 50 cm), sa planski ostavljenim krupnim drvnim ostatkom (debelih stabala), prikazan po iznosima njihovog učešća do 1%, od 1.1 do 2.0% i iznad 3% u posjećenj drvnj masi, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.1.4.3. Procentualni udio površina sastojina (odsjeka/parcela), osim sastojina u mladim i srednjedobnim razvojnim stadijumima, sa učešćem mrtvog drveta u iznosu iznad 2% drvne zalihe, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.1.4.4. Procentualni udio površina privrednih šuma,u zrelih razvojnim stadijumima, u kojima se udio mrtvog drveta ne razlikuje značajno od prirodnih (očuvanih) šuma,u okviru uporedivih tipova, na nivou gazdinske jedinice.

4.2.Očuvanje zaštićenih, rijetkih, osjetljivih, posebnih i reprezentativnih šumskih ekosistema , odnosno tipova šuma.

4.2.1. Evidentiranje i kartografski prikaz zaštićenih, rijetkih, osjetljivih, posebnih i reprezentativnih šumskih ekosistema,odnosno tipova šuma i uključivanje smjernica za njihovo očuvanje u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	4.2.1.1. Broj i površina zaštićenih šumskih ekosistema, po vrstama, sa kartografskim prikazom na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.2.1.2. Smjernice za očuvanje zaštićenih šumskih ekosistema uključenih u planska dokumenta u šumarstvu.
4.2.2. Obezbjedivanje pogodnog stanja za očuvanje zaštićenih, rijetkih, osjetljivih, posebnih i reprezentativnih šumskih staništa odnosno tipova šuma kroz: 1) prirodi blisko gazdovanje na način koji je u tim šumama prilagođen ili podređen tom cilju; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja šuma na tim staništima; 3) određivanje područja šuma (sa značajnim učešćem tih staništa, odnosno tipova šuma); i 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju pogodno stanje za očuvanje tih staništa, odnosno tipova šuma.	4.2.2.1. Površina šuma sa prilagođenim načinom gazdovanja,sa sprovedenim mjerama na staništima za obezbjeđivanje pogodnog stanja, po tipovima šuma, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.2.2.2. Broj i površina zaštićenih šuma,odnosno posebnih područja (NATURA 2000) u kojima se nalaze navedena staništa,na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.2.2.3. Procentualni udio i površina proglašanih zaštićenih šuma za obezbjeđivanje pogodnog stanja za očuvanje zaštićenih, rijetkih, osjetljivih, posebnih i reprezentativnih šumskih staništa odnosno tipova šuma u odnosu na: 1) zaštićene šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.2.2.4. Površina tipova šuma u kojima je došlo do promjene stanja očuvanosti,u odnosu na prirodne šume,u okviru uporedivih tipova i na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

4.3. Očuvanje diverziteta značajnih prirodnih šumskih predjela.

4.3.1. Identifikovanje značajnih prirodnih šumskih predjela i kartografski prikaz šuma (koje su važne za diverzitet tih predjela), kao i uključivanje smjernica za očuvanje predionog diverziteta u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	4.3.1.1. Broj i površina identifikovanih značajnih prirodnih šumskih predjela, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.3.1.2. Smjernice za očuvanje diverziteta značajnih prirodnih šumskih predjela uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
4.3.2. Očuvanje diverziteta prirodnih šumskih predjela kroz: 1) prirodi blisko gazdovanje šumama na način, koji je u tim šumama prilagođen tom cilju; 2) određivanje šuma sa značajnim prirodnim šumskim predjelima; 3) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju šume sa značajnim prirodnim šumskim predjelima.	4.3.2.1. Površina šuma sa prilagođenim načinom gazdovanja (u tim predjelima), na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.3.2.2. Broj i površina zaštićenih šuma u cilju očuvanje diverziteta prirodnih šumskih predjela, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.3.2.3. Procentualni udio određenih zaštićenih šuma, u odnosu na: 1) zaštićene šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.3.2.4. Promjene površina šuma (uzimajući u obzir promjene u šumama na velikim površinama, npr. opožarene površine, degradacije šuma, čiste sječe, pošumljavanja, obnove, konverzije i sanacije šuma), u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.

4.4. Očuvanje specifičnih prirodnih elemenata u šumama, kao i kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti šuma.

4.4.1. Evidentiranje i kartografski prikaz specifičnih prirodnih elemenata (značajni vodeni biotopi, močvare, stjenovita područja i jaruge), kao i kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti u šumama, i uključivanje smjernica za njihovo očuvanje u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	4.4.1.1. Broj i površina evidentiranih specifičnih prirodnih elemenata, po vrstama i kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti u šumama, sa kartografskim prikazom na nivou gazdinske jedinice. 4.4.1.2. Smjernice za očuvanje i zaštitu specifičnih prirodnih elemenata i kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti u šumama, uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
4.4.2. Očuvanje specifičnih prirodnih elemenata u šumama kroz: 1) korišćenje šuma na način koji je u tim šumama podređen tom cilju; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja šuma u tim djelovima šuma; 3) određivanje šuma sa značajnim učešćem specifičnih prirodnih elemenata; 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju specifične prirodne elemente;	4.4.2.1. Obim ograničenog korišćenja šuma sa specifičnim prirodnim elementima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.4.2.2. Površina zaštićenih šuma sa specifičnim prirodnim elementima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.4.2.3. Broj i vrsta neprihvatljivih aktivnosti u šumama sa specifičnim prirodnim elementima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.

4.4.3. Očuvanje kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti u šumama kroz: 1) korišćenje šuma na način koji je u tim šumama prilagođen tom cilju; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja u tim djelovima šuma; 3) određivanje šuma sa značajnim učešćem kulturnih, estetskih, duhovnih, istorijskih i rekreacionih vrijednosti;	4.4.3.1. Obim ograničenog korišćenja šuma sa kulturnim, estetskim, duhovnim, istorijskim i rekreacionim vrijednostima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.4.3.2. Površina zaštićenih šuma sa kulturnim, estetskim, duhovnim, istorijskim i rekreacionim vrijednostima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.4.3.3. Procentualni udio proglašanih zaštićenih šuma, u odnosu na:
--	--

4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju kulturne, estetske, duhovne, istorijske i rekreacione vrijednosti šuma.	1) zaštićene šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.4.3.4. Broj i vrsta izvršenih neprihvatljivih aktivnosti u šumama sa kulturnim, estetskim, duhovnim, istorijskim i rekreacionim vrijednostima, na nivou gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.
--	---

4.5. Očuvanje endemskih i ugroženih šumskih vrsta i njihovih šumskih habitata.

4.5.1. Evidentiranje i kartografski prikaz habitata endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta i uključivanje smjernica za njihovo očuvanje u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	4.5.1.1. Broj i površina habitata endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta, sa kartografskim prikazom na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.5.1.2. Smjernice za očuvanje pojedinih endemskih i ugroženih vrsta uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
4.5.2. Obezbeđivanje pogodnog stanja habitata endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta, kao i samih vrsta, kroz: 1) gazdovanje šumama na način koji je, u pojedinim djelovima šuma gdje se ti habitati nalaze, prilagođeno i podređeno ekološkim zahtjevima tih vrsta; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja u tim tih djelovima šuma; 3) određivanje područja šuma sa značajnim učešćem habitata endemičnih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta; 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju pogodno stanje za očuvanje habitata endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta.	4.5.2.1. Broj endemskih i ugroženih šumskih vrsta u odnosu na ukupan broj vrsta u šumi i na prethodno uređajno razdoblje, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.5.2.2. Razlike u stanju populacija određenih ugroženih vrsta (npr. ptica) u privrednim šumama, u odnosu na prirodne (očuvane) šume, u okviru uporedivih tipova, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.5.2.3. Promjene stanja očuvanosti habitata endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta u privrednim šumama u odnosu na prirodne (očuvane) šume i na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.5.2.4. Broj i površina zaštićenih šuma odnosno posebnih područja zaštite i očuvanja habitata endemskih i ugroženih vrsta (NATURA 2000), na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.5.2.5. Procentualni udio određenih zaštićenih šuma, u odnosu na: 1) zaštićene šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.5.2.6. Broj i vrsta aktivnosti u gazdovanju šumama koje su prilagođene ekološkim zahtjevima tih vrsta, prikazan po vrstama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 4.5.2.7. Broj i vrsta izvršenih neprihvatljivih aktivnosti u šumama sa habitatima endemskih i ugroženih, odnosno evropsko značajnih šumskih vrsta na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini.

4.6. Očuvanje genetskih resursa vrsta šumskog drveća *in situ* i obezbeđivanje raznovrstnog autohtonog šumskog reproduktivnog materijala.

4.6.1. Evidentiranje i kartografski prikaz lokaliteta, sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća, kao i uključivanje smjernica za njihovo očuvanje u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	4.6.1.1. Broj i površina evidentiranih lokaliteta, sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća, po vrstama drveća, sa kartografskim prikazom, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.6.1.2. Smjernice za očuvanje genetskih resursa rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
--	---

4.6.2. Očuvanje šumskih lokaliteta sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća kroz: 1) prirodi blisko gazdovanje šumama na način prilagođen očuvanju tih šumskih lokaliteta; 2) ograničavanje i isključivanje korišćenja šuma na tim lokalitetima; 3) zaštitu šumskih lokaliteta sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća; 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju očuvanje šumskih lokaliteta sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća.	4.6.2.1. Broj i površina lokaliteta sa očuvanim genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća, prikazan po vrstama drveća, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.6.2.2. Promjene stanja očuvanosti (zdravstveno stanje, brojno stanje, površina lokaliteta i dr.) šumskih lokaliteta sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća u privrednim šumama u odnosu na prirodne (očuvane) šume i na prethodni uređajni period, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 4.6.2.3. Broj i vrsta izvršenih neprihvatljivih aktivnosti na šumskim lokalitetima sa genetskim resursima rijetkih, ugroženih i zaštićenih vrsta drveća, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.6.2.4. Površina zaštićenih šuma sa tim šumskim lokalitetima, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.6.2.5. Procentualni udio određenih zaštićenih šuma u te svrhe, u odnosu na : 1) zaštićene šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice.
4.6.3. Očuvanje genetskih resursa i sjemenskog potencijala autohtonih vrsta šumskog drveća kroz: 1) uspostavljanje sjemenskih objekata glavnih i rijetkih vrsta drveća, u rasporedu koji obezbjeđuje geografsku reprezentativnost i obimu koji zadovoljava potrebe vještačke obnove šuma; 2) uspostavljanje baze podataka o tim objektima i sjemenskom materijalu; 3) redovno praćenje stanja sjemenskih objekata i uroda sjemena; 4) sprovođenje posebnih mjera njege i održavanja sjemenskih objekata.	4.6.3.1. Broj i ukupna površina sjemenskih objekata prikazan po vrstama drveća i provenijencijama, na nivou šumskog područja. 4.6.3.2 Broj upisanih sjemenskih objekata u registar, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 4.6.3.3. Baza podataka o sjemenskim objektima i sjemenu. 4.6.3.4. Obim mjera njege i održavanja sjemenskih sastojina, po vrstama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu u državnoj i privatnoj svojini.
4.6.4. Obezbeđivanje adekvatnog šumskog reproduktivnog materijala sakupljanjem i skladištenjem sjemena iz sjemenskih objekata i proizvodnje sadnog materijala, u odgovarajućoj količini i kvalitetu za potrebe vještačke reprodukcije šuma.	4.6.4.1. Količina (kg) sakupljenog i uskladištenog sjemena po vrstama drveća, kvalitetu i godinama uroda. 4.6.4.2. Količina (kg, kom) proizvedenog sadnog materijala po vrstama drveća i tehnologiji proizvodnje, po godinama uroda.

5. Održavanje i unaprjeđenje zaštitnih funkcija šuma.

5.1. Održavanje i unaprjeđenje funkcije zaštite tla od erozije i zaštite voda.

5.1.1. Evidentiranje i kartografski prikaz funkcija zaštite tla i voda i drugih ekosistemskih funkcija, prema njihovoj naglašenosti - prioritetu i uključivanje smjernica za njihovu zaštitu u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	5.1.1.1. Broj i površina evidentiranih šuma sa prioriternim funkcijama, sa kartografskim prikazom na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.1.1.2. Smjernice za zaštitu tih funkcija šuma uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
--	--

5.1.2. Održavanje i unaprjeđenje zaštite šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštite voda ,odnosno vodnog režima u šumama, kroz: 1) prirodi blizak način gazdovanja šumama koje pored ostalog uključuje podizanje novih šuma samo sa autohtonim vrstama drveća, vršenje samo stablimične sječe niskog intenziteta (kod prebirnih sječa),izbjegavanje završne sječe na većim površinama (kod oplodnih sječa), upotrebu samo tehnologija, tehničkih sredstava i načina korišćenja šuma koji minimalno utiču na šumski ekosistem, izgradnju šumskih puteva i vlaka na način koji minimizuje spiranje, eroziju i uticaj na vodni režim, minimalizovanje negativnog uticaja na životinjsku populacija i dr.; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja šuma sa naglašenim funkcijama zaštite šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštite voda ,odnosno vodnog režima; 3) određivanje šuma sa naglašenim funkcijama zaštite šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštite voda ,odnosno vodnog režima ,za zaštitne šume; 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti u šumama koje ugrožavaju zaštitu šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštitu voda ,odnosno vodnog režima.	5.1.2.1. Površina područja (sa prilagođenim načinom gazdovanja) , broj i vrsta sprovedenih mjera, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.1.2.2. Površina i procentualni udio zaštitnih šuma zbog održavanja i unaprjeđenja zaštite šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštite voda ,odnosno vodnog režima na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.1.2.3. Procentualni udio određenih zaštitnih šuma zbog održavanja i unaprjeđenja zaštite šumskog tla od erozije i spiranja, kao i zaštite voda ,odnosno vodnog režima, u odnosu na: 1) zaštitne šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.1.2.4. Broj i vrsta izvršenih neprihvatljivih aktivnosti u tim šumama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.1.2.5. Površina šumskog tla sa površinskim spiranjem i erozionim procesima u tim šumama i promjene tih procesa, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.1.2.6. Broj bujičnih tokova iz tih šuma i promjene tih procesa, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.1.2.7. Trajnost i kvalitet odtoka voda iz tih šuma i promjene tih procesa, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice.
5.1.3. Održavanje posebnog režima zaštite pitke vode u šumskim vodozaštitnim zonama kroz ograničenja ili zabranu korišćenja šuma i zabranu upotrebe hemijskih sredstava, u skladu sa propisima o vodama.	5.1.3.1. Površina (ha) na kojoj se sprovodi režim zaštite,na nivou jedinica lokalne samouprave. 5.1.3.2. Kvalitet pitke vode u područjima režima zaštite i njegove promjene, na nivou jedinica lokalne samouprave.

5.2. Održavanje i unaprjeđenje funkcije zaštite infrastrukturnih objekata i zaštite ostalih prirodnih resursa od prirodnih nepogoda i nepoželjnih uticaja.

5.2.1. Evidentiranje i kartografski prikaz funkcija zaštite infrastrukturnih objekata i ostalih prirodnih resursa od prirodnih nepogoda prema naglašenosti-prioritetu ovih funkcija i uključivanje smjernica za njihovu zaštitu u plan razvoja i programe gazdovanja šumama.	5.2.1.1. Broj i površina evidentiranih šuma sa prioritetnim funkcijama,sa kartografskim prikazom na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.2.1.2. Smjernice za zaštitu tih funkcija šuma uključene u planska dokumenta u šumarstvu.
---	---

5.2.2. Održavanje i unaprjeđenje zaštite infrastrukturnih objekata i ostalih prirodnih resursa od prirodnih nepogoda, kroz: 1) gazdovanje šumama koje je prilagođeno tom cilju, a koje obuhvata podizanje i održavanje većih kompleksa šuma iznad naselja, kao i pojaseva šuma duž većih saobraćajnica ili oko objekata koji negativnu utiču na ljude, samo stabilimičnu sječu niskog intenziteta, upotrebu tehnologija, tehničkih sredstava i načina korišćenja šuma, koji minimalno oštećuju šumski ekosistem; 2) ograničavanje ili isključivanje korišćenja šuma na tim lokalitetima; 3) određivanje šuma sa naglašenom funkcijom zaštite infrastrukturnih objekata; 4) sprječavanje šumarskih aktivnosti koje ugrožavaju zaštitu infrastrukturnih objekata i ostalih prirodnih resursa od prirodnih nepogoda.	5.2.2.1. Površina područja (sa prilagođenim načinom gazdovanja), broj i vrsta sprovedenih mjera, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.2.2.2. Površina i procentualni udio tih zaštitnih šuma na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.2.2.3. Procentualni udio proglašanih zaštitnih šuma zbog zaštite infrastrukturnih objekata i ostalih prirodnih resursa od prirodnih nepogoda, u odnosu na: 1) zaštitne šume; i 2) šume, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice. 5.2.2.4. Broj i vrsta neprihvatljivih aktivnosti u tim šumama, po vrstama, na nivou šumskog područja ili gazdinske jedinice za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 5.2.2.5. Procenat smanjenosti šteta nastalih usljed uticaja lavina, usova, bujica i nanosa na infrastrukturne objekte zaštićene tim zaštitnim šumama, u odnosu na infrastrukturne objekte i ostale prirodne resurse bez zaštite, na nivou jedinica lokalne samouprave. 5.2.2.6. Procenat smanjenosti šteta nastalih usljed uticaja emisija štetnih gasova i buke pored puteva sa formiranim zaštitnim pojasevima drveća u odnosu na infrastrukturne objekte bez zaštite, na nivou jedinica lokalne samouprave. 5.2.2.7. Procenat smanjenosti šteta nastalih usljed uticaja vjetrova i ostalih abiotičkih činilaca na infrastrukturne objekte zaštićene tim zaštitnim šumama, u odnosu na infrastrukturne objekte bez zaštite, na nivou jedinica lokalne samouprave.
---	--

6. Unaprjeđenje funkcija šuma

6.1. Održavanje i unaprjeđenje funkcija šuma efikasnijim upravljanjem šumama, unaprjeđenjem ekonomske efikasnosti i održivosti šumarstva.

6.1.1 Unaprjeđenje kapaciteta i efikasnosti upravljanja državnim šumama kroz: 1) razgraničenje parcela i posjeda u državnoj i privatnoj svojini; 2) efektivnije planiranje i kvalitetnije upravljanje koncesijama, uključujući, godišnje prilagođavanje obima koncesija i visine naknada, odgovarajuću projektnu, stručnu i savjetodavnu podršku za pravilno, kvalitetno i efikasno vršenje šumskih radova, stalno praćenje poslovanja koncesionara i dr., uz transparentno predstavljanje realizovanih radova prema koncesionom ugovoru; 3) kvalitetno i potpuno sprovođenje koncesionih ugovora posebno u segmentu korišćenja drveta slabijeg kvaliteta, korišćenja neotvorenih šuma kao i blagovremeno izvršavanje finansijskih obaveza koncesionara; 4) upotrebu mehanizama za obezbjeđivanje korišćenja državnih šuma, naročito davanja šumskih radova na izvođenje i prodaju drvnih sortimenata, osim prodaje drveta na panju.	6.1.1.1. Procentualni udio parcela šuma koje su razgraničene u državnoj i privatnoj svojini, po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave. 6.1.1.2. Dostupnost informacija o pojedinim koncesijama na web portalu Uprave za šume, sa prikazom ugovorenih i realizovanih radova, shodno ugovorima. 6.1.1.3. Prosječni iznos i promjene visine koncesione naknade za korišćenje šuma, bez izgradnje i održavanja šumskih puteva (€/m³), po godinama, na nivou gazdinske jedinice, prikazan po: 1) namjeni šuma; 2) otvorenosti šuma; 3) porijeklu šuma; 4) glavnim vrstama drveća; 5) vrstama sječa. 6.1.1.4. Prosječni iznos i promjene visine ukalkulisanih troškova šumskih radova i investicija u izgradnju puteva i vlaka (na odgovarajuću jedinicu), po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.1.5. Broj stručnih, savjetodavnih aktivnosti (po vrstama) i praćenja koncesionara, koje su obavljene od strane Uprave za šume. 6.1.1.6. Procenat (godišnje) realizacije naplata koncesionih naknada. 6.1.4.7. Broj, vrijednost, ugovorena količina sprovedenih licitacija (za izvođenje radova, prodaju drvnih sortimenata i
--	--

	prodaju drveta na panju).
6.1.2. Unaprjeđenje kapaciteta i efikasnosti upravljanja privatnim šumama kroz: 1) razgraničenje šuma i šumskih zemljišta u privatnoj svojini od šuma i šumskih zemljišta u državnoj svojini; 2) podsticanje udruživanja privatnih vlasnika šuma za racionalnije zajedničko planiranje i korišćenje šuma; 3) obezbjeđivanje sprovođenja sastojinskih inventura i izrade programa gazdovanja i izvođačkih projekata za šume u privatnoj svojini; 4) zalaganje za kvalitetno sprovođenje programa gazdovanja šumama i izvođačkih projekata, uz stručnu, odnosno savjetodavnu podršku i obezbjeđivanje finansijskih podsticajnih sredstava privatnim šumskim gazdinstvima upisanim u registar gazdinstava za efektivno upravljanje, gazdovanje i unaprjeđivanje šuma u privatnoj svojini; 5) udruživanje privatnih šumskih gazdinstava radi zajedničke prodaje drvnih sortimenata iz šuma u privatnoj svojini.	6.1.2.1. Posjedovna struktura i struktura po parcelama šuma i šumskih zemljišta u privatnoj svojini u odnosu na prethodni uređajni period, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.2. Procentualni udio parcela šuma i šumskih zemljišta u privatnoj svojini ,koje su razgraničene u odnosu na šume i šumska zemljišta u državnoj svojini, na nivou jedinica lokalne samouprave.. 6.1.2.3. Broj osnovanih Udruženja vlasnika privatnih šuma za zajedničko gazdovanje sa šumama u privatnoj svojini i ukupna površina tih šuma, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.4. Obim zajedničkog planiranja (programima gazdovanja i izvođačkim projektima) i zajedničkog korišćenja šuma i šumskih zemljišta u privatnoj svojini (površina ,količina i dr.) od strane Udruženja vlasnika privatnih šuma, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.5. Obim zajedničkog korišćenja šuma u privatnoj svojini i susjednih djelova šuma u državnoj svojini (površina ,količina i dr.), od strane Udruženja vlasnika privatnih šuma, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.6. Površina šuma i šumskih zemljišta u privatnoj svojini sa donešenim programima gazdovanja i izvođačkim projektima, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.7. Površina i količina (m²) realizovanih planiranih sječa ,broj i vrsta ostalih šumskih radova u šumama u privatnoj svojini , po godinama, na nivou gazdinske jedinice. 6.1.2.8. Broj i vrsta stručnih poslova i savjetodavnih aktivnosti koje su obavljene od strane: 1) Uprave za šume; ili 2) drugih pravnih lica ili preduzetnika sa licencom. 6.1.2.9. Broj i struktura registrovanih šumskih gazdinstava. 6.1.2.10. Obim podsticajnih mjera (po vrstama), koje su dodijeljene privatnim šumskim gazdinstvima, po godinama. 6.1.2.11. Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti na organizaciji zajedničke prodaje drvnih sortimenata, na nivou jedinica lokalne samouprave.
6.1.3. Unaprjeđenje makro i mikro ekonomske efikasnosti šumarstva, naročito kroz unaprjeđenje proizvodne funkcije odnosno korišćenja šuma i povećanje efikasnosti upravljanja šumama.	6.1.3.1. Vrijednost proizvedenih - prodatih: 1) drvnih sortimanata; 2) nedrvnih šumskih proizvoda i iznos sredstava za uzgoj divljači i iznos sredstva od pašarenje,kresanja grana,korišćenja opalog lišća i dr.); 3) ekosistemskih usluga šuma, po vrstama i godinama. 6.1.3.2. Neto prihodi privrednih društava koje obavljaju djelatnost u šumarstvu, posebno za koncesionare i privredna društva, po godinama.
6.1.4. Unaprjeđenje ekonomske održivosti šumarstva, kroz povećanje ukupnog prihoda iz šuma i dodatnu podsticajnu podršku šumarstvu.	6.1.4.1. Ukupni prihodi i troškovi (po vrstama) za poslova upravljanja i gazdovanja šumama, po godinama,za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 6.1.4.2. Troškovi usluga po vrstama (očuvanje biodiverziteta i zaštita habitata; zaštita tla, voda i infrastrukture; rekreacione usluge i održavanje kulturnih i duhovnih vrijednosti šuma). 6.1.4.3. Stepen pokrivenosti planiranih potreba i izvora sredstava za gazdovanje šumama, po godinama, za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 6.1.4.4. Ukupni iznos planiranih i realizovanih podsticajnih sredstava iz budžeta Crne Gore za investicije u šume, po godinama, za šumu i šumska zemljišta u državnoj i privatnoj svojini. 6.1.4.5. Ukupni iznos i procenat realizovanih budžetskih sredstava jedinica lokalne samouprave za izgradnju i održavanje šumske infrastrukture i ostalih mjera, u odnosu na realizovana sredstva od naknada za korišćenje šuma u državnoj svojini, po godinama.

6.2. Podsticanje zapošljavanja u šumarstvu kroz povećanje obima radova u šumama odnosno pružanja usluga,kao i unaprjeđenje bezbjednosti na radu u šumama.

6.2.1. Kreiranje novih radnih mjesta za nova zapošljavanja (stalna i sezonska) u šumarstvu.	6.2.1.1. Broj zaposlenih u šumarstvu, prema stručnoj spremi, starostnoj i polnoj strukturi ,po godinama.
6.2.2. Obezbjedivanje zaštite i bezbjednosti na radu u šumama kroz: 1) informisanje zaposlenih u šumarstvu o rizicima po zdravlje i osposobljavanje za bezbjednost na radu; 2) primjenu potrebnih preventivnih mjera i sredstava zaštite na radu u skladu sa zakonom i međunarodnim konvencijama; 3) planiranje, organizovanje i vršenje radova na bezbjedan način.	6.2.2.1. Broj stručnih kurseva i ostalih aktivnosti na osposobljavanju zaposlenih, po godinama. 6.2.2.2. Obim korišćenja ,odnosno nekorišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu zaposlenih u šumarstvu po godinama. 6.2.2.3. Broj zaposlenih u šumarstvu koji nijesu osigurani u skladu sa zakonom, po godinama. 6.2.2.4. Broj težih povreda na radu i smrtnih slučajeva u šumarstvu po godinama.

6.3. Doprinos šumarstva ruralnom razvoju i lokalnom stanovništvu.

6.3.1. Obezbjedivanje ruralnog razvoja kroz: 1) usmjeravanje 70% sredstava od naknada za korišćenje šuma u državnoj svojini, u budžet jedinica lokalne samouprave; 2) saradnju Uprave za šume sa jedinicama lokalne samouprave u izgradnji i održavanju šumskih puteva; 3) podsticanje i promociju obavljanja djelatnosti u šumarstvu.	6.3.1.1. Doprinos šumarstva i prerade drveta bruto društvenom proizvodu jedinica lokalne samouprave, po godinama. 6.3.1.2. Doprinos šumarstva budžetu jedinica lokalne samouprave, po godinama. 6.3.1.3. Iznos uložених sredstava iz budžeta Crne Gore za finansiranje izgradnje i održavanja šumskih puteva, po godinama. 6.3.1.4. Broj osnovanih malih preduzeća za obavljanje djelatnosti u šumarstvu i ekoturizmu.
6.3.2. Obezbjedivanje podrške lokalnom stanovništvu kroz: 1) snabdjevanje drvetom iz šuma u državnoj svojini (do 10 m³ po domaćinstvu u skladu sa zakonom) koje uključuje besplatno sakupljanje ogrjevnog drveta i korišćenje drveta u dubećem stanju (za socijalne slučajeve); 2) zapošljavanje lokalnog stanovništva za vršenje radova u šumama u državnoj svojini; 3) uključivanje lokalnog stanovništva prilikom izrade planskih dokumenata u šumarstvu.	6.3.2.1 Broj stanovnika kojima je besplatno obezbjeđeno drvo iz šuma u državnoj svojini ,kao i količina i vrijednost, po godinama. 6.3.2.2. Količina i vrijednost obezbjeđenog drveta iz šuma u državnoj svojini, po godinama. 6.3.2.3. Broj izvođača radova (lokalnog stanovništva) u šumama u državnoj svojini i izvršeni obim sječe i radova (ha, m³,EUR),po godinama. 6.3.2.4. Broj lokalnih stanovnika koji su participirali u izradi planskih dokumenata u šumarstvu, po godinama.

6.4.Podsticanje prerade i upotrebe drveta i drvnih proizvoda na nivou jedinica lokalne samouprave u skladu sa mogućnostima i potrebama.

6.4.1. Podsticanje maksimalnog korišćenja prerade drveta na nivou jedinica lokalne samouprave.	6.4.1.1. Količina i vrijednost prerade drveta,po vrstama proizvoda i promjene po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave.
6.4.2. Podsticanje upotrebe drveta i drvnih proizvoda u energetske svrhe na nivou jedinica lokalne samouprave.	6.4.2.1. Prikaz upotrebe drveta i drvnih proizvoda (kroz vrijednost i količinu) po stanovniku, na nivou jedinica lokalne samouprave.

6.5.Podsticanje korišćenja rekreacionih i ostalih socijalnih funkcija šuma i unaprjeđenje pružanja ovih usluga na ekološki prihvatljiv način.

6.5.1. Obezbjediavanje korišćenja rekreacionih i ostalih socijalnih funkcija šuma, u šumama koje su pretežno namjenjene za tu svrhu, odgovarajućim planiranjem (obilježavanjem šumskih puteva i staza namjenjenih za rekreaciju),podizanjem svijesti stanovništva o značaju ekoloških funkcija šuma ,uspostavljanjem šumskih staza u svrhu edukacije, kao i saradnje sa vlasnicima i korisnicima šuma i lokalnom samoupravom.	6.5.1.1. Broj posjetioca šuma u rekreacione i ostale socijalne svrhe po godinama, na nivou jedinica lokalne samouprave. 6.5.1.2. Uspostavljenost šumskih staza u svrhu edukacije u šumama. 6.5.1.3. Broj i vrsta saradnji sa vlasnicima i korisnicima šuma i lokalnom samoupravom.
6.5.2. Obezbjediavanje rekreacionih usluga šuma, naročito infrastrukturnim opremanjem šuma namjenjenim za rekreaciju, održavanjem šumskih puteva i staza za rekreaciju, prilagođavanjem intenziteta, prostorne i vremenske dinamike šumskih operacija u rekreacionim područjima, vođenjem brige o estetici i drugim socijalnim vrijednostima šuma, kao i obezbjeđivanje ekonomskih uslova (finansiranja projekata za rekreaciju), u saradnji sa vlasnicima i korisnicima šuma i jedinicama lokalne samouprave.	6.5.2.1. Broj, vrsta i vrijednost izvršenih posebnih mjera odnosno projekata za opremanje šuma u rekreacione svrhe. 6.5.2.2. Iznos obezbjeđenih budžetskih sredstava lokalne samouprave i korisnika šuma u državnoj svojini za te svrhe.

7. Unaprjeđenje uslova za održivo gazdovanje šumama.

7.1. Obezbjediavanje stručne pomoći vlasnicima i korisnicima šuma odnosno izvođačima šumskih radova, u pogledu održivosti gazdovanja šumama, naročito prilikom izrade izvođačkog projekta, doznake stabala i prijema radova.	7.1.1. Broj vlasnika šuma i izvođača radova koji su osposobljeni za vršenje šumskih radova, po godinama. 7.1.2. Broj vlasnika šuma u privatnoj svojini koji su nakon izdatog rješenja za sječu dobili stručnu pomoć, po godinama. 7.1.3. Broj i procentualni udio vlasnika šuma i izvođača radova koji su izvršili šumske radove u skladu sa planskim dokumentima u šumarstvu, po godinama.
7.2. Obezbjediavanje neophodnih sredstava za sprovođenje aktivnosti, mjera i radova na unaprjeđenju funkcija šuma i održivosti gazdovanja šumama iz budžeta Crne Gore i usmjeravanje podsticajnih sredstava privatnim šumskim gazdinstvima za te svrhe.	7.2.1. Visina opredjeljenih i iskorišćenih budžetskih odnosno podsticajnih sredstava ,po vrstama mjera i godinama. 7.2.2. Broj vlasnika šuma u privatnoj svojini kojima su dodijeljena podsticajna sredstva za šumske radove, po godinama.
7.3. Obezbjediavanje neophodnog stručnog kadra za obavljanje poslova u šumarstvu.	7.3.1. Broj stručnog kadra koji je zaposlen na poslovima u šumarstvu, prema stepenu stručne spreme i godinama starosti, za šumu u državnoj i privatnoj svojini. 7.3.2. Broj i vrsta aktivnosti na unaprjeđivanju stručnih kadrova, po godinama.
7.4. Obezbjediavanje saradnje sa organima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave u cilju unaprjeđenja šumarstva.	7.4.1. Broj aktivnosti na međusektorskoj saradnji i saradnji sa ostalim institucijama, po vrstama i godinama.
7.5. Obezbjediavanje učešća javnosti u izradi i implementaciji planskih dokumenata u šumarstvu i propisa, na nivou jedinica lokalne samouprave.	7.5.1. Broj institucija i pojedinaca, koji su učestvovali u: 1) pripremi; i 2) sprovođenju planskih dokumenata i akata u šumarstvu, po godinama.